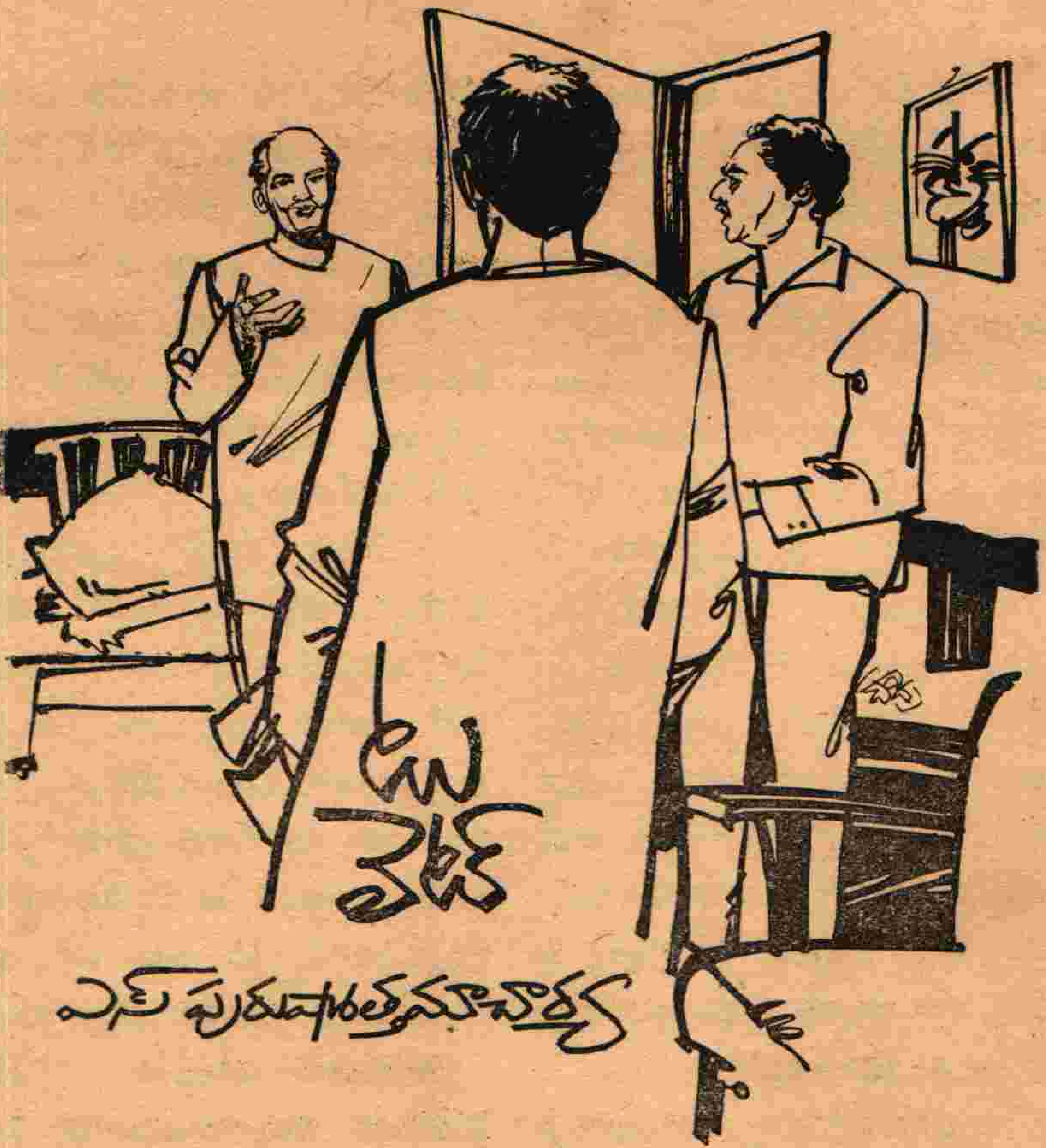

టు లెట్

ఎస్ పురుషోత్తమాచార్య

బొంబాయి మహానగరం ! అద్దె కొంపల్లో నివసించే జనాభా పాలిట మహానరకం. విలాసాలకూ, వినోదాలకూ, కలతలకూ, కలహాలకూ కాణాచి.

అది ఓ మిట్ట మధ్యాహ్నం.

మెరైన్ డ్రైవ్ పైనుంచి ఖరీదయిన సముద్రపవనాలు వేడిగా వీస్తోన్నాయి. వాతావరణంలో దుమ్మూ ధూళీ మిళితమై పోయి మానవుని ఆయుఃపరిమితిని అవనతం చేస్తోన్నాయి.

పదవ అంతస్థులో తమ గృహ మన బడే ఒకే ఒక గదిలోని వాలుకుర్చీలో చేరగిలబడిపోయి దినపత్రికలో లీనమై ఉన్నారు గృహస్థు ఆచారిగారు. వారి గృహిణి వారి ఎదటే నేలపై చతికిలబడి పోయి ఆ నగరంలో అతికష్టంగా లభ్యమయ్యే రాళ్ళలోని బియ్యాన్ని ఓపిగ్గా ఏరుతోంది.

"ఆచారీ సాబ్, నమస్తే !" సహోద్యోగి దేశ్‌పాండే కంఠస్వరాన్ని గుర్తించి లేచి వెళ్ళి అతన్ని లోనికి ఆహ్వానించేరు ఆచారిగారు.

"మీ ప్రక్క పోర్షను ఖాళీగా ఉందని తెలిసి యిలా వచ్చేను" అంటూ కూచున్నాడు దేశ్‌పాండే.

చాలాకాలంగా ఆ భవనంలో ఉంటూన్న ఆచారిగారిపై ఓనర్ కుందన్ లాల్‌కి చాలా నమ్మకం ఉంది. ప్రక్క పోర్షను ఖాళీ అవటంతోనే దానికోసం ఎవరేనా వస్తే చూపించండంటూ తాళం చెవిని ఆచారిగారి కిచ్చి వెళ్లేడతను.

ఉదయంనుంచీ ఏ పదిమందో వచ్చి వెళ్ళారా యింటికి కొందరికి అద్దె నచ్చ లేదు. మరికొందరికి 'పగిడీ' (తిరిగి రాని అడ్వాన్సు) నచ్చలేదు. యింకా కొందరికి గదిలోని సౌకర్యాలు బావో లేవు. దాంతో ఆ మహానగరంలో చూపరులకి ఆశ్చర్యం గొలిపేలా ఆ పోర్ష నలా దాదాపు ఓ పదిగంటలపాటు ఖాళీగా ఉండిపోయింది.

ఆ భవనంలో ఉన్న నూటయిరవై కుటుంబాల్లోనూ తెలుగువారివి రెండే రెండు. గ్రౌండ్‌ఫ్లోరులో సత్యనారాయణ గారనే వారొహరూ, పైన పదో అంత స్థులో ఆచారిగారూనూ, కాపరాలు చేస్తోన్నారు. ఆ రెండు కుటుంబాల్నీ రోజుకోసారేనా కలుపుతూ ఉంటుం దా భవనంలోని ఏకైక పుష్పక విమానం. చాలాకాలంగా అరమరికలు లేకుండా సాగివస్తోంది వారి మధ్యనున్న మంచి స్నేహం.

లోకాభిరామాయణం పూర్తయ్యాక దేశ్‌పాండేకి గదిని చూపించేరు ఆచారి గారు. కాని అతను పెదవిని విరవ టాన్ని గమనించే రాయన. వారికి మాత్రం తెలిసిన ఈ వ్యక్తి పొరుగున ఉంటే తమ కుటుంబాని కెంతో సహ కారంగా ఉంటుందన్న అభిప్రాయం ఏర్పడింది. దాంతో దేశ్‌పాండే సూచనని అంగీకరించేరాయన.

దేశ్‌పాండే దృష్టిలో మరెక్కడో ఓ పోర్షను ఖాళీగా ఉంటంతో అతను వెళ్ళి దాన్నికూడా చూసి ఈ రెండిళ్లలో ఏదో ఒహటి నిర్ణయించుకోవటానికి కాస్త సమయం కావలసి వచ్చింది. ఆ సమయాన్ని ఆచారిగారు సమకూర్చేరు. యిహ ఆ తర్వాత ఆ పోర్షన్‌ని చూడ వచ్చిన ప్రతివ్యక్తికీ యిల్లు బుక్కయి పోయిందంటూ చెబుతూ వచ్చేరాయన.

సాయంకాలం ఏడయింది. గ్రౌండ్ ఫ్లోరునుంచి సత్యనారాయణగారు పైకి వచ్చేరు. ఆచారిగారి గదిలోకి అడుగు వేసిన వారివెంటే మరో క్రొత్తవ్యక్తి ఉంటంతో వారిని సాదరంగా ఆహ్వానిం చేరు ఆచారిగారు.

"ఆచారిగారూ ! వీరు రాజుగారని గోద్రెజ్‌లో ఫోర్‌మన్‌గా ఉంటున్నారట. మీ ప్రక్క పోర్షన్ ఖాళీగా ఉందని తెలిసి యిలా వచ్చేరు. వారి శ్రీమతి క్రింద మనింట్లోనే ఉన్నారు." సత్య నారాయణగారి పలుకుల్ని వింటూనే ఆచారిగారి కళ్ళల్లో ఆనందం తొణికిస

లాడింది. ఆ రోజుని పర్వదినంగా భావించేరాయన. తెలుగువాళ్ళకీ, తెలుగు వాతావరణానికీ మొహం వాచిపోయిన వారు ప్రక్కపోర్షనులోకి తెలుగు వాళ్ళొచ్చే అవకాశం కనిపించగానే సంతోషపడిపోయేరు. గబగబా వెళ్ళి ఆ పోర్షన్ తలుపుని తెరిచేరాయన.

కాని గదితాళం తీస్తున్న సమయం లోనే ఆచారిగారికి దేశ్‌పాండే జ్ఞాపకం వచ్చేడు. వెంటనే వారి ముఖకవళికలు మారిపోయేయి.

"కాని సత్యంగారూ ! యిక్కడో చిక్కొచ్చిపడిందండీ ! ఈ మధ్యాహ్నవే మా కొలీగ్ ఒకాతను, మరాఠీ లెండి, వచ్చి ఇల్లు చూసుకుని సాయంకాలాని కల్లా కుందన్‌లాల్‌కి ఎడ్వాన్సు యిచ్చి మరీ వస్తా నన్నాడు. కాని అతని దృష్టిలో మరో యిల్లుందనే అన్నాడు లెండి ! అయినా ఏదీ ? యింతవరకూ రాలేదు. మరి ఏంచేద్దామంటారు ?" అన్నారు ఆచారిగారు.

"వచ్చే వాడవుతే ఈపాటి కెపుడో రావాలి కదండీ ? ఆ రెండో యిల్లేదో అతని దృష్టిలో ఉందంటున్నారుగా ? దాన్నే సెటిల్ చేసుకుని ఉండచ్చు. ముందసలు రాజుగారిని యిల్లు చూడ నివ్వండీ !" అంటూ గుమ్మంలోనుంచి ప్రక్కకి తప్పుకున్నారు సత్యనారాయణ గారు.

రాజుగారు పోర్షన్‌ని చూస్తూన్న సమయంలోనే పుష్పకవిమానం కాస్తా పైకి వచ్చి ఆగిపోయింది. గది గడపలో కాలుంచిన దేశ్‌పాండేని చూడటంతో ఆచారిగారి వదనం ఆరిపోయింది. అయినా లేని నవ్వుని తెచ్చిపెట్టుకున్నా రాయన.

"హలో పాండే ! ఏవయింది ? నీవు వేరే యిల్లు కుదుర్చుకున్నావా ? లేక కుందన్‌లాల్‌ని కలుసుకున్నావా ? నీకు చెప్పానుగా ? త్వరగా రమ్మనీ ! యిదో యిపుడే వీళ్లొస్తే ... " అంటూన్న ఆచారిగారిని మధ్యలోనే త్రుంచేసేడు దేశ్‌పాండే.

"ఆ వేరే యిల్లు విషయం సెటిలవ లేదు సాబ్‌జీ ! వెంటనే కుందన్‌లా లింటికి పరిగెత్తేను. కాని అతనింట్లోలేడు. ప్లీజ్ ! వాళ్ళతో చెప్పెయ్యండి ! నేనే వస్తా నీ యింట్లోకి." కంగారుగా పలికే డతను

వారిని గుమ్మంలో చూసిన సత్యనారాయణగారు కాస్తా విషయాన్ని గ్రహించి చరచరా వచ్చేరు. ఆచారి గారితో తెలుగులో పలికే రాయన.

"తను రావటానికి ఆలస్యం అయిం దనీ, ఈలోగానే రాజు గారొచ్చి యిల్లు చూసుకుని యింటతనికి డబ్బిచ్చి యిల్లు కుదుర్చుకుని వచ్చేరని చెప్పండి ! తెలుగాళ్ళకి మన మీమాత్రం చేయక పోతే ఎలాగండీ ?" అన్నారాయన.

ఆచారిగారు యిరకాటంలో పడి

పోయేరు. వారికికూడా దేశ్‌పాండేకి బదులు యిపుడా యింట్లోకి రాజు గారొస్తేనే బావుంటుందనే బలమైన అభిప్రాయం ఏర్పడిపోయింది. దాంతో గొంతులో వెలక్కాయ పడినట్లున్నప్ప టికినీ సర్దుకుని పలికేరాయన.

"సారీ పాండే! ఈయనగారు వెళ్ళి కుందన్‌లాల్‌కి అడ్వాన్సు యిచ్చే వచ్చేరట! యిల్లు కడిగించేసి రేపుద యాన్నే మారిపోయే ఆలోచనలో ఉన్నా రట! నీ వనవసరంగా ఆలస్యం చేసేవు" అన్నారాయన.

దేశ్‌పాండే ఆ ముగ్గురివంకా అదోలా చూచేడు. పెదవిని విరుస్తూ వెనక్కి అడుగువేసే డతను.

"సారీ ఫ్రెండ్స్! మీ కనవసరంగా యిబ్బందిని కలిగించేను. సో సారీ! గుడ్‌నైట్!" అంటూ లిఫ్ట్‌వంక నడిచే డతను.

అతనివంకే, చూస్తున్న ఆ ముగ్గురూ లిఫ్ట్ తలుపు మూసుకుని కను మరుగయిపోవటంతోనే తేలిగ్గా ఊపిరి పీల్చుకోగలిగేరు.

"అయితే యింకేం సార్! యిల్లు కడిగించేద్దాం. ఈ రాత్రే మారి పోతాము. యిహ యింకా ఆ హోటల్లో ఉంటం ఎందుకు?" అంటూ సత్యనారా యణగారివంక సాభిప్రాయంగా చూచేరు రాజుగారు.

ఆచారిగారుమాత్రం క్షణం ఆలో చించేరు.

"రాజుగారూ! ముందు మీరెళ్ళి కుందన్‌లాల్‌కి అడ్వాన్సిచ్చి రాకూడ దుటండీ?" అన్నారాయన సాలోచనగా.

"ఆచారిగారూ! భలేవారండీ మీరూ! మళ్ళీ ఆ దేశ్‌పాండే ఏదో చేయగలడనే భయ ఉన్నట్లుంది మీకు! మీ రెలాగూ చెప్పారుగా? అతని దృష్టిలో మరో యిల్లుందనీ, యిది కుదరలేదని తెలిసి యిపు డక్కడికి పరిగెత్తుంటా డతను. ఫరవాలేదు, ఉదయమే వెళ్లి యింటాడికి ఎడ్వాన్సిచ్చి రావచ్చును లెండి! ముందు వీరిని యిల్లదీ శుభ్రంచేసుకోనివ్వండి!" అన్నారు సత్యనారాయణగారు.

రాజుగారు క్రిందికి వెళ్లి తమ యింటావిడతోనూ, సత్యనారాయణగారి భార్యతోనూ పైకి వచ్చేరు.

ముగ్గు రాడాళ్లూ కలిసి యిల్లంతా కడిగి శుభ్రంచేసేసరికల్లా రాత్రి తొమ్మిదయిపోయింది.

రాజుగారు కాస్త వరండాలోకి వచ్చి హోటల్ కెళ్లి తమ సామాన్లను తెచ్చు కోవటాని కుద్యుక్తులయ్యేరు.

ఈలోగా కాఫీలు తీసుకుని వెళ్ళం డంటూ కేకేసేరు ఆచారిగారి సతీమణి.

అంతా ఆచారిగారి గదిలో కూచుని కాఫీలు తీసుకుంటున్న సమయంలో వాకిలిముందు కాస్త అలికిడి వినిపిం

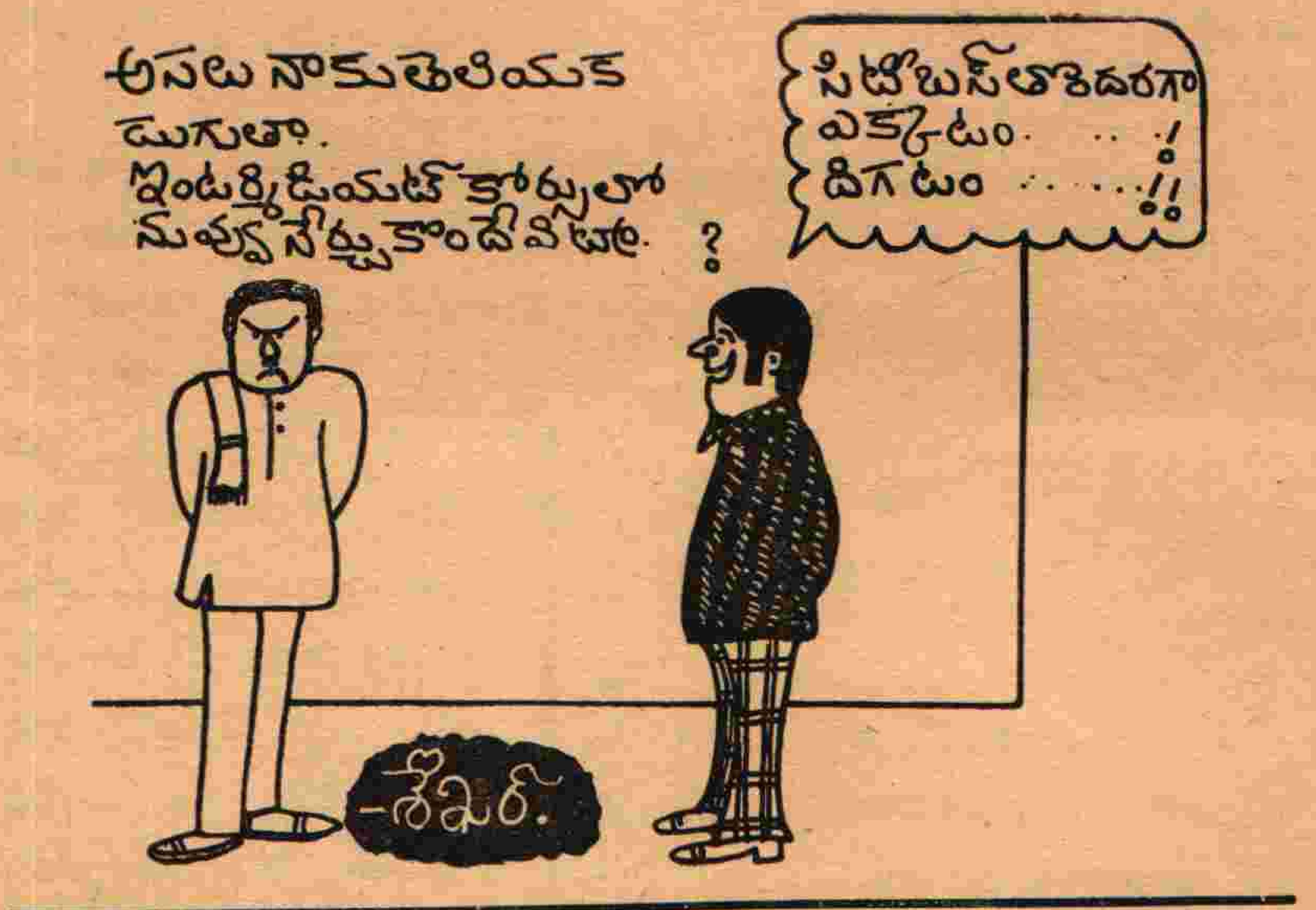

చటంతో తలెత్తేరు ఆచారిగారు. గడపలో నుంచుని ఉన్న దేశ్‌పాండేని చూడటంతోనే వారి మొహం వెలవెలా బోయింది.

"చూడండి ఆచారి సాబ్ ! మీ ఫ్రెండ్ ఎలా చెప్పారో మరి ? నేను యిక్కణ్ణుంచి సరాసరి కుందన్‌లాలింటికి వెళ్ళి వాకబు చేసేను. అతను తన వద్ద కీ ఉదయంనుంచీ ఎవరూ రాలేదనీ, తన కెవరూ అడ్వాన్సు యివ్వలేదనీ చెప్పేడు. దాంతో నే నతనికి వెంటనే అడ్వాన్స్‌ని ముట్టచెప్పి యిలా వచ్చేను. దయతో గది తాళంచెవి నిస్తారా ?"

దేశ్‌పాండే పలుకుల్ని వినటంతోనే ఆచారిగారికి మతిపోయినట్లనిపించింది. రాజుగారికి మొహంలో కత్తివాటుకి నెత్తురుచుక్క లేకుండాపోయింది. సత్యనారాయణగారు నేల చూపులు చూడ సాగేరు.

దేశ్‌పాండేకి సమాధానం ఏం చెప్పాలో తోచక రాజుగారివంక చూచేరు ఆచారిగారు.

రాజుగారు నిట్టూరుస్తూ శుష్క మందహాసం చేసేరు

"తాళంచెవి నతని కిచ్చేయండి సార్ ! మీరు చెప్పినమాట విని ఉంటే విషయవసలు యిందాకా వచ్చేదేకాదు. అతనికంటే ముందు నేనే అక్కడికి వెళ్ళుంటే ఈ యిబ్బంది కలిగేదే కాదు. అతను యిక్కణ్ణుంచే నేరుగా అక్కడికి వెళ్లుంటా డనేదిమాత్రం శుద్ధ అబద్ధం. ఆ రెండో యిల్లేదో కుదరని పక్షంలోనే అక్కడికి వెళ్ళుంటాడు. అతనికి సమయాన్ని మనమే ధారపోసేము. అయినా

ఏంచేస్తాం ? దేనికయినా యోగం ఉండాలి మరి ?"

ఆచారిగారు నీరసంగా లేచివెళ్లి తాళంచెవిని తెచ్చి దేశ్‌పాండేకి అందించేరు కాని సూటిగా అతడివంక చూడలేకపోయే రాయన.

మర్నాటి సాయంకాలమే దేశ్‌పాండే కుటుంబం కాస్తా ఆ యింట్లోకి మారిపోయింది.

ఎనిమిది ప్రాంతంలో తమ వాటాలోకి అడుగువేసిన దేశ్‌పాండేని చూసి తలొంచుకున్నారు ఆచారిగారు.

"ఆచారీ సాబ్ ! యిందులో మీరు సిగ్గుపడవలసిం దేమీలేదు. మీ దోషం ఎంతమాత్రమూ లేదన్న విషయాన్ని నేను బాగా ఎరుగుదును. నేను రాగానే నన్ను మీరు మామూలుగానే పలకరించేరు. కాని ఈలోగానే ఆయ నెవరో వచ్చి మీ కేదో చెప్పటంతోనే మీ ధోరణి మారిపోయింది. నాకు మీ భాష రాకపోయినా భావంమాత్రం ఆ క్షణంలోనే బోధపడిపోయింది.

"అందుకే నేరుగా కుందన్‌లా లింటికి పరిగెత్తేను. కాని ... " ఆగిపోయేడు దేశ్‌పాండే.

వింటూన్న ఆచారిగారుమాత్రం తలని పైకెత్తలేకపోయేరు.
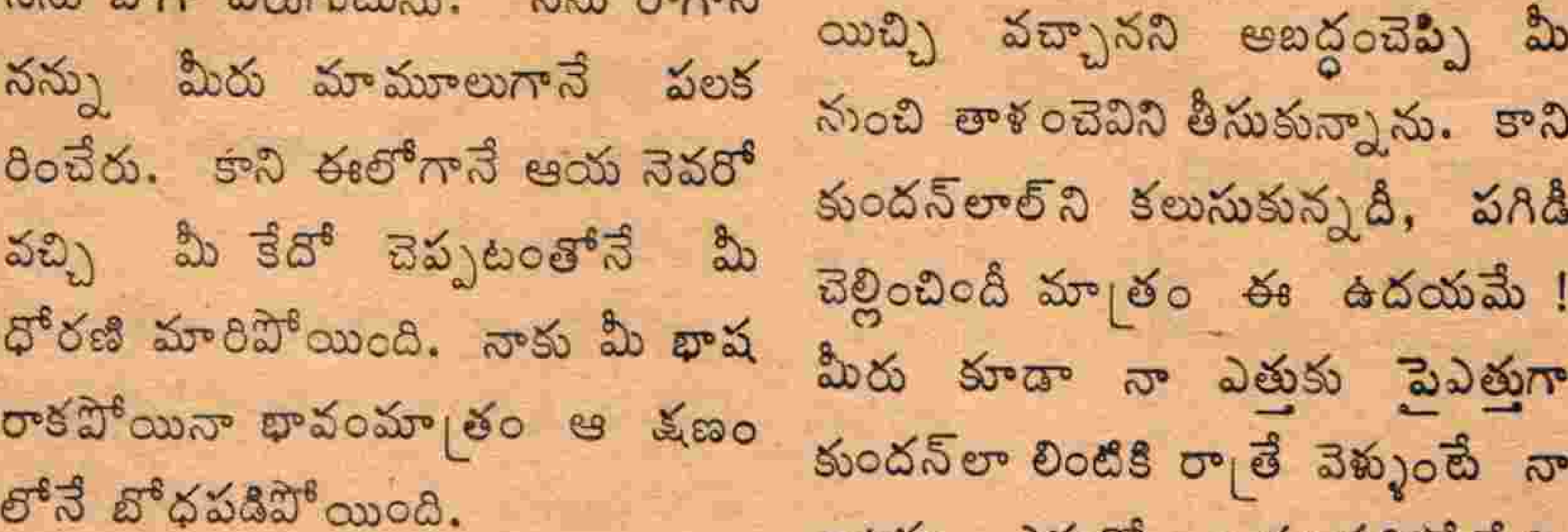
"కాని ఆచారి సాబ్ ! అసలు విషయాన్ని మీ కిపుడు చెబుతున్నాను. అన్యధా భావించకండి. కూటికోసం కోటి విద్యలన్నా రెవరో ! కాని నేను కొంపకోసం కోటి వేషాలంటాను. మీ ముందు నేను నటించటానికి నానా యిబ్బంది పడవలసివచ్చింది. నే నిక్కణ్ణుంచి వెళ్ళేసరికి కూడా కుందన్‌లాల్ యింకా తన యిల్లు చేరలేదు. వాడి యింట్లో వాకబుచేస్తే ఈ యింటిని గురించి ఎవరూ వచ్చి వెళ్ళలేదని తెలిసింది. దాంతో నా అనుమానం బలపడిపోయింది. తప్పనిసరిఅయిన పక్షంలో మళ్ళీ వెనక్కి తిరిగి యిక్కడికి వచ్చేను. కుందన్‌లాల్‌కి అడ్వాన్సు యిచ్చి వచ్చానని అబద్ధంచెప్పి మీ నుంచి తాళంచెవిని తీసుకున్నాను. కాని కుందన్‌లాల్‌ని కలుసుకున్నదీ, పగిడీ చెల్లించిందీ మాత్రం ఈ ఉదయమే ! మీరు కూడా నా ఎత్తుకు పైఎత్తుగా కుందన్‌లా లింటికి రాత్రే వెళ్ళుంటే నా నాటకం ఎపుడో బయటపడిపోయేది. హెన్స్, ఫర్‌గెట్ ది ఈవెంట్ ! లెట్స్ లివ్ హేపీలీ !" అంటూ ఆచారిగారి చేతి నందుకున్నాడు దేశ్‌పాండే.